

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI: Yoksulluk Nafakasında “Süresiz Olarak” İbaresinin İptali

Anayasa Mahkemesi (“AYM”), Antalya 12. Aile Mahkemesi tarafından yapılan itiraz başvurusu kapsamında 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun (“TMK”) yoksulluk nafakasını düzenleyen 175. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “süresiz olarak” ibaresinin Anayasa’ya uygunluğunu incelemiş ve 04.06.2026 tarihli, E.2025/156, K.2026/131 sayılı kararıyla söz konusu ibarenin **Anayasa’nın 2., 5. ve 17. maddelerine aykırı olduğuna ve iptaline** karar vermiştir. Karar, 30 Eylül 2026 tarihli ve 33386 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

AYM, iptal nedeniyle doğacak hukuki boşluğun kamu yararını ihlal edecek nitelikte olduğunu değerlendirerek iptal hükmünün Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar vermiştir. Bu nedenle “süresiz olarak” ibaresi 30 Haziran 2027 tarihine kadar yürürlükte kalmaya devam edecektir.

YÖNETİCİ ÖZETİ

1. AYM, yoksulluk nafakasının kendisini değil, TMK m. 175/1’de yoksulluk nafakasının “süresiz olarak” talep edilebileceğini öngören ibareyi iptal etmiştir.
2. İptalin temel gerekçesi, mevcut düzenlemenin uygulamada hâkime nafaka süresini somut olayın özelliklerine göre belirleme imkânı tanımaması ve koşullar değişmediği sürece yükümlülüğün nafaka borçlusunun hayatı boyunca devam edebilmesidir.
3. AYM, nafaka alacaklısının korunması ile nafaka borçlusunun maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı arasında makul denge kurulması gerektiğini; bu kapsamda evlilik süresi, tarafların yaşı, sağlık ve ekonomik durumları ile çalışma hayatına katılma kapasiteleri gibi ölçütlerin dikkate alınabileceğini belirtmiştir.

4. Kararın yürürlüğü dokuz ay ertelenmiştir. İptal hükmü, Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihten itibaren dokuz ay sonra yürürlüğe girecek olup, bu süre içinde farklı bir yasal düzenleme yürürlüğe girmediği takdirde kanun hükmü mevcut hali ile uygulanmaya devam edecek ve yargı organları önlerindeki uyuşmazlıklarda mevcut düzenlemeyi esas alacaktır. Bu nedenle, mevcut nafaka kararları da iptal kararı sebebiyle kendiliğinden sona ermeyecektir.
5. AYM yoksulluk nafakası kurumunu tamamen ortadan kaldırmamış, kararda boşanma sonrasında tarafların korunması ile nafaka borçlusunun süresiz bir yükümlülük altına sokulmaması arasındaki dengeyi irdelemiştir. Önemle belirtmek gerekir ki; Karar, yaşam boyu nafakayı tamamen yasaklamamakta; bu sonucu gerektiren koşulların açık yasal ölçütlere bağlanması gerekliliğini vurgulamaktadır.

İlgili karara ilişkin detaylı bilgiye aşağıdan ulaşabilirsiniz.

BAŞVURUYA KONU OLAYLAR

TMK m. 175/1 uyarınca, boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek taraf, kusuru daha ağır olmamak koşuluyla geçimi için diğer taraftan mali gücü oranında “süresiz olarak” nafaka isteyebilmektedir; nafaka yükümlüsünün ise kusuru aranmamaktadır.

İptal, yalnızca yoksulluk nafakasının süresine ilişkin ibareyle sınırlıdır. Tedbir, iştirak ve yardım nafakasına ilişkin düzenlemeler iptal kapsamında değildir. Ayrıca boşanma nedeniyle yoksulluğa düşme, nafaka talep eden tarafın kusurunun daha ağır olmaması ve yükümlünün mali gücü gibi yoksulluk nafakasına hak kazanma koşulları da bu kararla kaldırılmamıştır.

Antalya 12. Aile Mahkemesi, görülmekte olan boşanma davasında söz konusu ibarenin Anayasa’ya aykırı olabileceği kanaatine vararak itiraz yoluna başvurmuştur. Başvuruda, süresiz nafaka yükümlülüğünün kişinin hayatının sonuna kadar devam edebilmesinin yeniden evlenme, mülk edinme ve yeni çocukların korunması gibi alanlarda kişiyi sınırlayabileceği; bu nedenle özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı ile mülkiyet hakkının ölçüsüz biçimde sınırlanabileceği ileri sürülmüştür.

AYM’NİN DEĞERLENDİRMESİ

AYM incelemesinde öncelikle hukuk devleti ilkesinin temel unsurlarından biri olan belirlilik ilkesini ele almıştır. Buna göre kanuni düzenlemelerin kişilerin hangi somut eylem ve olguya hangi hukuki sonucun bağlandığını öngörebilecekleri ölçüde açık ve belirli olması gerekir. AYM, “süresiz olarak” ibaresinin lafzı ve yerleşik yargısal uygulama birlikte değerlendirildiğinde, hâkimin nafakanın süresi

konusunda takdir yetkisi bulunmadığını ve irat biçimindeki yoksulluk nafakasının kural olarak süresiz belirlendiğini tespit etmiştir.

AYM, aynı ibareyi daha önce 17.05.2012 tarihli, E.2011/136, K.2012/72 sayılı kararında incelemiş ve iptal istemini reddetmiştir. Önceki kararda, nafakanın koşulları sürdükçe ödenmesinin sosyal hukuk devleti ilkesiyle uyumlu olduğu ve “süresiz” ifadesinin her durumda ölüm tarihine kadar ödeme yapılacağı anlamına gelmediği vurgulanmıştır. 2026 tarihli kararda ise önceki değerlendirmeye rağmen süre konusunda hâkime takdir tanımayan yargısal uygulamanın devam etmesi üzerinde durulmuştur.

AYM, yoksulluk nafakasının boşanma sonrasında yoksulluğa düşecek eşin asgari geçimini sağlama ve evlilikten kaynaklanan dayanışmanın belirli ölçüde devamını temin etme amacının meşru olduğunu kabul etmiştir. Bununla birlikte, bu amacın nafaka borçlusuna herhangi bir ölçüt öngörülmezsizin süresiz mali yükümlülük yüklenmesini tek başına haklı kılmadığını değerlendirmiştir.

Kararda özellikle, nafaka borçlusunun kusurlu olmasının dahi aranmadığı; alacaklının yeniden evlenmesi, fiilen evli gibi yaşaması, yoksulluğunun ortadan kalkması veya haysiyetsiz hayat sürmesi gibi TMK m. 176’da sayılan haller gerçekleşmediği sürece borcun hayat boyu devam edebileceği belirtilmiştir. AYM’ye göre bu durum, nafaka borçlusunun evliliğin sona ermesinden sonraki hayatının evliliğin sonuçlarına ömür boyu bağlı kalmasına yol açabilmekte ve makul dengeyi ortadan kaldırılabilmektedir.

AYM adil dengenin kurulabilmesi için yoksulluk nafakasının kural olarak durumun gerektirdiği ölçüde belirli bir süreyle sınırlandırılabilmesi; koşulların varlığı halinde ise nafaka alacaklısı lehine bu sürenin uzatılabilmesi imkânının bulunması gerektiğini ifade etmiştir. Bu değerlendirmede evliliğin süresi, eşlerin yaşı ve sağlık durumu, ekonomik ve sosyal durumları, nafakanın borçlunun boşanma sonrası hayatına etkisi ile alacaklının eğitim, sağlık ve ekonomik ihtiyaçlarını kendi imkânlarıyla karşılama ve çalışma hayatına katılma kapasitesi gibi ölçütlerin dikkate alınabileceği belirtilmiştir. AYM, bazı durumlarda nafakanın yaşam boyunca devam edebilmesini de alacaklının korunması bakımından gerekli görmektedir. Bu nedenle karar, yaşam boyu nafakayı bütünüyle dışlamamakta; süresiz nafakayı gerektiren hâllerin ölçütlerinin kanunda açıkça gösterilmesini aramaktadır.

Bu gerekçelerle AYM, “süresiz olarak” ibaresinin kişinin maddi ve manevi varlığının korunması ve geliştirilmesi hakkı bakımından devletin pozitif yükümlülüğüyle bağdaşmadığı sonucuna ulaşmış ve kuralı Anayasa’nın 2., 5. ve 17. maddelerine aykırı bularak iptal etmiştir. Anayasa’nın 20. ve 41. maddeleri yönünden ayrıca inceleme yapılmasına gerek görmemiş; kuralın Anayasa’nın 10. ve 35. maddeleriyle ilgili olmadığına karar vermiştir.

YARGITAY UYGULAMASI VE MEVCUT HUKUKİ ÇERÇEVE

İptal kararından önceki yerleşik uygulamada, TMK m. 175/1'in yerleşik Yargıtay uygulamasındaki yorumu doğrultusunda hâkimin yoksulluk nafakasını belirli bir süre ile sınırlandırması mümkün görülmemektedir. Nitekim Yargıtay 2. Hukuk Dairesin 07.04.2025 tarihli E. 2024/7203, K. 2025/3258 sayılı kararında iki yıl süreyle sınırlandırılan yoksulluk nafakasına ilişkin hükmü bozmuştur. Daire, 22.12.2025 tarihli E. 2025/5721, K. 2025/11610 sayılı kararında ise beş yıl süre sınırlamasını hukuka aykırı bularak, bu sınırlamaya ilişkin ibareyi hükümden çıkarmak suretiyle ilk derece mahkemesi kararını düzeltilerek onamıştır.

Bununla birlikte “süresiz” nafaka, mevcut hukukta hiçbir koşulda sona ermeyen bir yükümlülük değildir. TMK m. 176 uyarınca irat biçimindeki nafaka, alacaklının yeniden evlenmesi veya taraflardan birinin ölümü halinde kendiliğinden; alacaklının fiilen evli gibi yaşaması, yoksulluğunun ortadan kalkması veya haysiyetsiz hayat sürmesi halinde mahkeme kararıyla sona ermektedir. Tarafların mali durumlarının değişmesi veya hakkaniyetin gerektirdiği hallerde nafakanın artırılması ya da azaltılması da mümkündür.

KARARIN YÜRÜRLÜĞÜ VE UYGULAMAYA ETKİSİ

AYM, iptal nedeniyle oluşacak hukuki boşluğun kamu yararını ihlal edecek nitelikte olduğunu değerlendirerek iptal hükmünün yürürlüğünü dokuz ay ertelemiştir. Bu kapsamda kararın 30 Eylül 2026 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanmış olması nedeniyle “süresiz olarak” ibaresi 30 Haziran 2027 tarihinde yürürlükten kalkacaktır.

Geçiş dönemi bakımından başlıca sonuçlar aşağıdaki şekilde değerlendirilebilir:

- a) 30 Haziran 2027 tarihine kadar yeni bir yasal düzenleme yürürlüğe girmediği takdirde, TMK m. 175/1 hükmü mevcut hali ile, iptal hükmünün yürürlüğe gireceği 30 Haziran 2027 tarihine kadar yürürlükte kalacaktır.
- b) İptal kararı geçmişe yürümeyeceğinden, daha önce verilmiş ve kesinleşmiş yoksulluk nafakası kararları yalnızca bu iptal kararı sebebiyle kendiliğinden ortadan kalkmayacaktır. Bu kararlar bakımından TMK m. 176 ve şartları oluştuğunda diğer uyarılama/kaldırma hükümleri önemini koruyacaktır. Salt iptal kararına dayanılması, nafaka borçlusuna mevcut ödemeleri tek taraflı olarak durdurma hakkı vermeyecektir. İptal kararı, birikmiş nafaka borçlarını kendiliğinden

ortadan kaldırmadığı gibi daha önce hukuka uygun biçimde ödenmiş nafakaların iadesini de tek başına gerektirmez. Mevcut yükümlülükte değişiklik yapılması, uygulanabilir sona erme, kaldırma veya değişiklik sebepleri çerçevesinde ayrıca değerlendirilmelidir.

- c) İptal hükmünün yürürlüğe girdiği tarihte henüz kesinleşmemiş uyuşmazlıklar, daha önce kesinleşmiş nafaka kararlarından ayrı değerlendirilmelidir. Bu dosyalarda uygulanacak hukuki rejim belirlenirken uyuşmazlığın bulunduğu aşama ile varsa yeni düzenlemenin yürürlük ve geçiş hükümleri birlikte dikkate alınmalıdır.
- d) AYM, nafakanın hangi süreyle bağlanacağına ilişkin doğrudan bir süre belirlememiş olup, iptal hükmünün yürürlüğe girmesinden sonraki döneme ilişkin yeni rejimin kanun koyucu tarafından düzenlenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda geçiş süresi içerisinde, kanun koyucunun evliliğin fiili süresi, tarafların yaşı ve sağlık durumu, ekonomik bağımsızlık kazanabilmeleri için ihtiyaç duyulan süre gibi nesnel ölçütleri esas alan yeni bir yasal çerçeve oluşturması gerekmektedir. Dolayısıyla karar, nafakanın evlilik süresiyle veya belirli bir yıl sayısı ile otomatik olarak sınırlandırıldığı şeklinde yorumlanmamalıdır.
- e) Kararın gerekçesi, yeni düzenlemede nafaka alacaklısının korunması ile borçluya orantısız ve belirsiz süreli yük getirilmemesi arasında denge kurulmasını; somut olaya göre değişen objektif ve hakkaniyete dayalı kriterlerin esas alınmasını öngörmektedir. İptal hükmünün yürürlüğe girmesi, yoksulluk nafakasının süresi, uzatılması ve geçiş hükümleri bakımından bütün ayrıntıları belirlenmiş yeni bir rejimin kendiliğinden yürürlüğe girmesi anlamına gelmemektedir. Bu konuların kanun koyucu tarafından düzenlenmesi; yeni düzenleme yapılmaması hâlinde ise ortaya çıkacak uygulamanın yürürlükte kalan hükümler ve yargısal yorum çerçevesinde değerlendirilmesi gerekecektir.

KARŞI OY VE FARKLI GEREKÇE

Üç üye iptal sonucuna katılmamıştır. Karşı oy gerekçesinde “süresiz” ibaresinin hayat boyu ve hiçbir koşulda sona ermeyen bir nafaka anlamına gelmediği; TMK m. 176’da sona erme, kaldırma, azaltma ve uyarılma mekanizmalarının bulunduğu; bu nedenle ortaya çıkan sorunların normun anayasal niteliğinden ziyade uygulama biçimiyle ilgili olduğu savunulmuştur. Karşı oyda ayrıca yoksulluk nafakasının sosyal devlet ilkesi ve boşanma sonrası ekonomik kırılganlığın giderilmesi bakımından taşıdığı işlev vurgulanmıştır.

Bir üye ise iptal sonucuna katılmakla birlikte gerekçe yönünden ayrılmış; kanun metninin süreli nafakaya imkân tanıyor gibi yorumlanmasına karşılık yerleşik yargı uygulamasının nafakanın mutlaka süresiz olması gerektiğini kabul etmesinin hukuki belirlilik sorunu yarattığını ve iptalin esasen Anayasa'nın 2. maddesindeki belirlilik ilkesi temelinde değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

SONUÇ

Karar, yoksulluk nafakası kurumunu ortadan kaldırmamakta; mevcut düzenlemede nafakanın süresiz öngörülmesine dayanak olan ifadeyi iptal etmektedir. İptalin 30 Haziran 2027 tarihinde yürürlüğe girecek olması, kanun koyucuya yeni bir süre ve değerlendirme modeli oluşturması için geçiş süresi tanımaktadır. Bu süre içinde yeni bir yasal düzenleme yürürlüğe girmediği takdirde, belirtilen tarihe kadar mevcut düzenleme ve yerleşik uygulama geçerliliğini sürdürecektir.

Anayasa Mahkemesi kararına aşağıdaki bağlantı üzerinden ulaşabilirsiniz:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2026/09/20260930-4.pdf>

Ayrıntılı bilgi için bizimle iletişime geçebilirsiniz

F. Cem KESER

Kıdemli Ortak Avukat

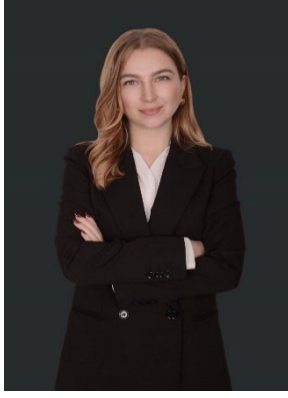
cem.keser@aschukuk.com

Dilara GÖKSU ARI

Kıdemli Avukat

Dilara.GOKSUARI@aschukuk.com

Ebru BOZKURT*Avukat*Ebru.BOZKURT@aschukuk.com**Efsane YAZIM***Stajyer Avukat*Efsane.YAZIM@aschukuk.com

İşbu bilgilendirme notu içerisinde yer alan değerlendirmeler hukuki tavsiye ya da hukuki görüş niteliği teşkil etmemekte olup, bu değerlendirmelerden ötürü herhangi bir şekilde Aksu Çalışkan Beygo Avukatlık Ortaklığı'na sorumluluk tahmili mümkün değildir. Bu bilgi notunun kapsamındaki soru ve sorunlarınız bakımından hukuki danışman görüşü alınması tavsiye edilir.

ASChukuk | **24.YIL**
AKSU ÇALIŞKAN BEYGO AVUKATLIK ORTAKLIĞI

Adres	Telefon	Faks	E-Posta / Web Sitesi
Harmancı Giz Plaza Kat: 3-8-15-16-17 Levent İstanbul	+90 212 284 98 82	+90 212 284 98 83 +90 212 279 63 32	info@aschukuk.com www.aschukuk.com